

Saavutettavuussuunnitelma

1 Tilannekatsaus

Korkeakoulujen saavutettavuussuunnitelmien laadinnan pohjana on vuonna 2021 julkaistu opetus- ja kulttuuriministeriön selvitys: Kohti saavutettavampaa korkeakoulutusta ja korkeakoulua (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021), jonka yksi tavoite on, että kaikki korkeakoulut laativat vuoden 2022 loppuun mennessä kansallisia korkeakoulutuksen saavutettavuuslinjauksia ja -tavoitteita hyödyntäen omat saavutettavuussuunnitelmansa. SAMKin suunnitelman jäsenyyksensä käyttää valtakunnallisessa OHO-hankkeessa kehitettyä saavutettavuuskriteeristöä (Esteetöntä opiskelua korkeakouluissa -verkosto 2019).

Tässä suunnitelmassa on esitetty kunkin kriteeristön osa-alueen nykytila, tavoitetila ja vuodelle 2026 toimenpiteet huomioiden kaikkien korkeakoulussa toimivien, mutta erityisesti aliedustettuihin ja vähemmistöryhmiin kuuluvien saavutettavuuden edistäminen.

Tämä suunnitelma laaditaan ja päivitetään Monimuotoinen SAMK -kehittämisryhmässä. Suunnitelma on käyty läpi yhteistoimintaneuvottelukunnassa 8.6.2026

2 Saavutettavuuskriteeristön osa-alueet

Saavutettavuuskriteeristö on väline korkeakoulun saavutettavuuden arviointiin. Sen tavoitteena on tukea ja edistää korkeakoulun saavutettavuutta sekä varmistaa, että saavutettavuus toteutuu koulutusalaista, paikkakunnasta tai eri yksilöiden elämäntilanteista riippumatta.

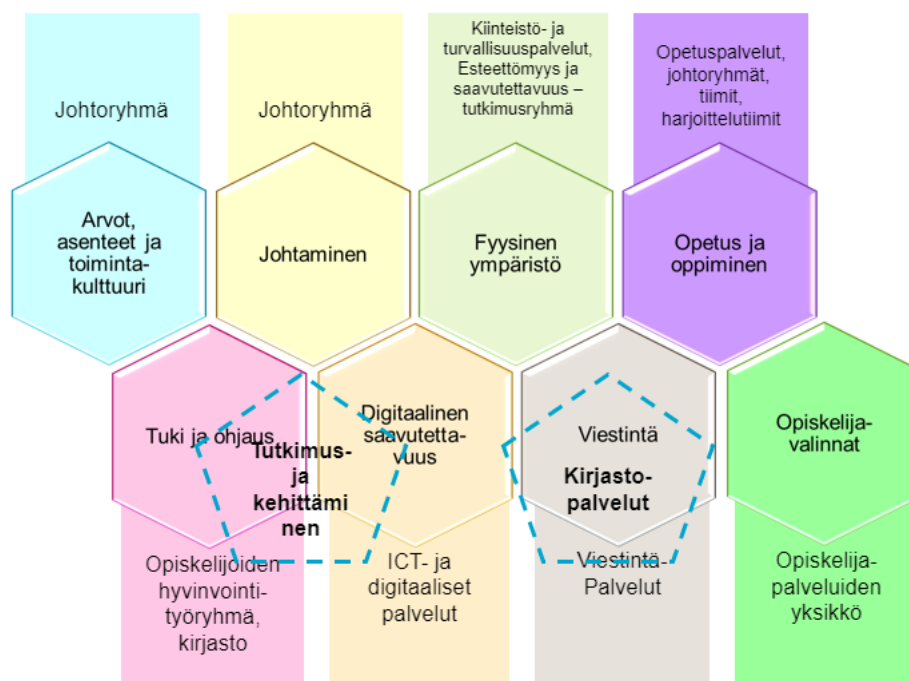
Saavutettavuuskriteeristö on konkreettinen työkalu korkeakoulujen saavutettavuuden edistämiseen sekä laadulliseen kehittämiseen. Kriteerit auttavat tarkastelemaan saavutettavuutta ja esteettömyyttä kriittisesti sekä ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin saavutettavuuden edistämiseksi. Kriteeristön avulla löydetään kehittämiskohteiden rinnalla myös ne osa-alueet, joissa saavutettavuus on hyvin hoidettu.

Kriteeristössä saavutettavuutta tarkastellaan seuraavien kahdeksan osa-alueen kautta.

- Arvot, asenteet ja toimintakulttuuri
- Johtaminen
- Fyysinen ympäristö
- Digitaalinen saavutettavuus
- Opetus ja oppiminen

- Tuki ja ohjaus
- Viestintä
- Opiskelijavalinnat

SAMKissa on otettu kriteeristöön mukaan myös tutkimus ja kehittäminen sekä kirjastopalvelut alla olevan kuvan mukaisesti.

Kuva 1: Saavutettavuuskriteeristö ja sen tasot

Osallistavassa itsearvioinnissa väitteitä arvioidaan kolmiportaisella asteikolla: riittämätön – hyvä – erinomainen. Suunnitelmaan kirjatut osa-aluekohtaiset kriteerit kuvaavat hyvää tasoa. Tasojen vaatimukset perustuvat Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) käyttämään asteikkoon. Väittämät on laadittu kuvaamaan hyvää tasoa ja alla on kuvattuna erinomainen sekä riittämätön taso.

Erinomainen taso:

Erinomainen taso edellyttää näyttöä pitkäjänteisestä ja tuloksellisesta kehittämistyöstä. Lisäksi kehittämistoimet tuottavat erityistä lisäarvoa korkeakoululle, sidosryhmille tai molemmille. Korkeakoulu osoittaa vakuuttavia esimerkkejä onnistuneista kehittämistoimista.

Riittämätön taso:

Korkeakoululta puuttuu arviointialueissa kokonaan tai keskeisiltä osin systemaattiset, toimivat ja osallistavat menettelytavat eikä saavutettavuustyön vaikuttavuudesta toiminnan kehittämiseen ole näyttöä.

3 Arvot, asenteet ja toimintakulttuuri

3.1 Kriteerit

- Korkeakoulun ilmapiiri tukee yhdenvertaisuutta
- Korkeakoulussa tuetaan ja edistetään yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta
- Opiskelijoiden yksilöllisyys ja moninaisuus otetaan huomioon ja opiskelijoista välitetään
- Opiskelijat voivat vaikuttaa omaan opiskeluunsa sekä oman korkeakoulunsa opetukseen ja toimintaan
- Opiskelijoiden ja henkilöstön mielipidettä kuunnellaan ja heitä kannustetaan aktiivisuuteen
- Saavutettavuudesta ja esteettömyydestä käydään keskustelua korkeakoulussa

3.2 Nykytila

SAMKissa on laadittu lakisääteiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat (henkilöstö sekä oppilaitos), joita seurataan kahden vuoden välein. Henkilöstöä koskevaa suunnitelmaa tarkastellaan työsuojelutoimikunnassa ja opiskelijoita koskeva suunnitelma on käyty läpi SAMKin opiskelu ja hyvinvointi -kehittämisyryhmässä. Myös opiskelijakunta SAMMAKKO:ltä löytyy oma yhdenvertaisuussuunnitelma sekä häirintäyhdyshenkilö.

SAMKissa tuetaan ja edistetään yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta monella eri tavoin, kuten tukemalla henkilöstökerhon toimintaa ja opiskelijakunta SAMMAKKO:n tapahtumatoimintaa.

Opiskelijoita ja henkilökuntaa kannustetaan antamaan palautetta mm. hyödyntämällä palaute- tai reklamaatiokanavaa. SAMKilla on käytössä myös lakisääteinen ilmoituskanava, jonka avulla voi tehdä anonyymien ilmoituksen mahdollisesta väärinkäytöksestä.

Saavutettavuudesta ja esteettömyydestä käydään keskustelua aina tarvittaessa, ja aihe on helppo nostaa esille. Esihenkilötehtävissä toimivat henkilöt ovat vastaanottavaisia saavutettavuutta koskeville keskusteluille, mutta tietoisuuden lisäämistä voisi parantaa heidän kohdallaan.

Vuoden 2024 keväällä SAMKissa otettiin käyttöön Turvallisemman tilan periaatteet. Turvallisemman tilan periaatteet auttavat meitä konkretisoimaan arvomme ja ovat käytännön työkalu kunnioittavan ja syrjimättömän ilmapiirin luomiseen.

Vuoden 2025 syksyllä SAMKin henkilöstöpäivässä esiteltiin Meidän SAMK-lupaukset, jotka koskevat koko henkilöstöä. Työyhteisö- ja johtamislupaukset konkretisoivat SAMKin arvoja arjessa.

Tavoite 2024–2025	Toimenpide 2024–2025	Tilanne
Lisätään tietoisuutta saavutettavuudesta opetuksessa.	Järjestetään saavutettavuuskoulutusta	SAMK Goes Peda - tapahtuman teemana oli saavutettavuus opetuksessa (9.1.2025)
Tehdään Syrjinnästä vapaa alue -kampanja näkyvämmäksi	Suunnitellaan kampanjaan sopivia tempauksia, julkaisuja ja/tai toimintaohjeista.	SAMK oli mukana Rasismin vastaisessa viikossa maaliskuussa 2025 (vko 12)
Tavoite 2026	Toimenpide 2026	Tilanne
Otetaan Meidän SAMK - lupaukset aktiiviseen käyttöön	Elokuussa 2025 julkaistut Meidän SAMK –lupaukset käydään läpi jokaisessa tiimissä esihenkilön johdolla.	
Lisätään tietoisuutta saavutettavuussuunnitelmasta ja Turvallisemman tilan periaatteista	Tuodaan suunnitelma ja periaatteet näkyvämmäksi eri väyliä pitkin (OPS, Moodle-pohja ym.). Keskusteltava tiimi-/koulutusaluekohtaisesti.	

4 Johtaminen

4.1 Kriteerit

- Korkeakoulun johto on virallisella tasolla sitoutunut edistämään saavutettavaa korkeakoulutusta
- Korkeakoulun johto on sitoutunut edistämään saavutettavuutta käytännössä
- Korkeakoulun käytännöt ovat läpinäkyviä ja avoimia

4.2 Nykytila

SAMKiin on nimitetty uusi Monimuotoinen SAMK -kehittämisyhmä, jonka toimintakausi on 1.1.2026-31.12.2028. Kehittämisyhmän ydinryhmään kuuluu yhteensä 10 jäsentä. Ydinryhmän apuna toimii kuusi laajennetun ryhmän jäsentä, jotka tarvittaessa toimivat

kommentointi- ja asiantuntija-apuna. Tämän kehittämisryhmän tavoitteena on mm. laatia SAMKille saavutettavuussuunnitelma ja seurata suunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteutumista. Kehittämisryhmän tavoitteena on myös tuoda saavutettavuus- ja esteettömyysasiat paremmin korkeakouluyhteisön tietoisuuteen.

SAMKin arvot ovat yhteisöllisyys, vastuullisuus ja ennakkoluulottomuus. Arvot korostavat ihmisläheisyyttä ja sitä, että yhdessä tekemällä onnistumme paremmin. Haluamme rakentaa ihmiskeskeistä toimintakulttuuria asiantuntijuutta ja avointa vuorovaikutusta painottaen. Nämä arvot tukevat hyvin myös SAMKin saavutettavuussuunnitelmaa.

SAMKin arvot ovat olleet keskiössä pohdittaessa myös Meidän SAMK – johtamislupauksia. Johtamislupaukset koskevat kaikkia esihenkilötehtävissä olevia samkilaisia.

Tavoite 2024–2025	Toimenpide 2024–2025	Tilanne
SAMKin esihenkilöt tuntevat saavutettavuuskriteeristön ja toimivat aktiivisesti saavutettavamman korkeakouluyhteisön puolesta.	Järjestetään esihenkilöille koulutus.	Koulutus siirretään vuodelle 2026.
Tavoite 2026	Toimenpide 2026	Tilanne
Otetaan Meidän SAMK – johtamislupaukset osaksi esihenkilöiden toimintaa	Johtamislupaukset käydään läpi erikseen esihenkilöiden kanssa ja huomioidaan ne koulutussisältöjä laadittaessa.	

5 Fyysinen ympäristö

5.1 Kriteerit

- Korkeakoulun fyysinen ympäristö (ulkotilat, rakennukset, tilat ja kalustus) on saavutettava ja esteetön
- Tieto korkeakoulun fyysisen ympäristön saavutettavuudesta löytyy julkisilta verkkosivuilta
- Korkeakoululla on käytännöt, joilla varmistetaan, että henkilöstö tietää opetus- ja muiden tilojen esteettömyydestä sekä sijainnista
- Fyysinen esteettömyys otetaan huomioon korkeakoulun pelastussuunnitelmissa

5.2 Nykytila

Satakunnan ammattikorkeakoulu toimii Satakunnassa neljällä eri kampuksella ja neljässä eri kaupungissa, Porissa, Raumalla, Kankaanpäässä ja Huittisissa. Työ kampusten esteettömyyden arvioimiseksi ja tiedon saattamiseksi SAMKin verkkosivuille on käynnistetty keväällä 2024. Arviointimenetelmänä käytetään Digi- ja väestötietoviraston Suomi.fi-palvelusta löytyvää esteettömyyssovellusta. Osa kampusten esiteettömyystiedoista löytyvät jo SAMKin verkkosivuilta sekä suomi.fi palvelusta.

Tavoite 2024–2025	Toimenpide 2024–2025	Tilanne
SAMK kampusten tilojen esteettömyys arvioitu.	Arvioidaan kampusten yleiset tilat sekä erilliset toimitilat (kuntosali, kirjasto, ravintolat) Digi- ja väestötietoviraston suomi.fi palvelusta löytyvällä esteettömyyssovelluksella.	SAMKin osalta yksittäisten tilojen esteettömyysarvioitu: Porin kampuksen ja siellä olevan kuntosalin osalta. Rauman kampuksen molemmat rakennukset on arvioitu.
Esteettömyystiedot löytyvät verkkosivuilta.	Kerätyt esteettömyystiedot linkitetään SAMKin verkkosivuille.	Tiedot Porin ja Rauman kampusten yleisistä tiedoista löytyvät SAMKin verkkosivuilta ja suomi.fi palvelusta. Tarve on saada linkit SAMKin verkkosivuille Suomi.fi palvelun esteettömyystietoihin.
Esteettömyystiedot ovat saavutettavassa muodossa.	Esteettömyystiedot muokataan käyttäjäystävälliseen muotoon SAMKin verkkosivuille.	Keskustelu esteettömyystietojen muokkaamisesta ja esteettömyyskuvailun tekemisestä aloitettu.
Kampusten turvallisuutta parannetaan esteettömyyden avulla.	Päivitetään pelastussuunnitelma. Hankitaan kampuksille evakuointituolit.	Evakuointituolit hankittu keväällä 2025 ja löytyvät Porin ja Rauman kampuksilta. Tiedot näistä löytyvät SAMKin pelastussuunnitelmasta: https://samk.pelsu.fi/samk-kampus-pori/toimintaohjeet/6-9-liikuntarajoitteisen-avustaminen-hatatilanteessa

Tavoite 2026	Toimenpide 2026	Tilanne
Esteettömyystiedot ovat saavutettavassa muodossa.	Esteettömyystiedot muokataan käyttäjäystävälliseen muotoon SAMKin verkkosivuille eri kielillä.	
Esteettömyysosaamisen hyödyntäminen SAMKin sisällä	Tuodaan talon sisäinen osaaminen paremmin näkyviin ja hyödynnetään mm. opetuksessa enemmän	

6 Digitaalinen saavutettavuus

6.1 Kriteerit

- Digitaaliset oppimisympäristöt ja opetusmateriaalit ovat saavutettavia
- Digitaaliset opinnäytetyöt ovat saavutettavia
- Opetushenkilöstö saa perehdytyksen saavutettavuusvaatimuksista ja heitä tuetaan niiden soveltamisessa käytäntöön
- Opiskelijat saavat riittävän perehdytyksen ja tuen digitaalisten oppimisympäristöjen ja opetusmateriaalien käyttöön
- Korkeakoulun verkkosisällöt (myös esim. intranet) ovat saavutettavia ja niiden käytettävyys on hyvä
- Digitaalista saavutettavuutta kehitetään määrätietoisesti

6.2 Nykytila

SAMKin internet-sivujen saavutettavuudesta vastaa viestintä. E-kirjojen saavutettavuudesta vastaa kirjasto. Eri järjestelmien ylläpitäjät vastaavat järjestelmien saavutettavuusselosteiden ajantasaisuudesta. Digitaalisesta saavutettavuudesta vastaa Korkeakoulupalvelut.

SAMKin internet-sivujen saavutettavuus on tarkistettu ulkopuolisen asiantuntijan suorittamana auditointina sekä itsearviona. Sivusto täyttää lain asettamat kriittiset saavutettavuusvaatimukset WCAG 2.1 -tason AA mukaisesti sivuston saavutettavuusselosteessa havaituin puuttein. Puutteita korjataan verkkosivulle yhteistyössä verkkosivutoimittajan kanssa. Saavutettavuudesta huolehditaan jatkuvalla valvonnalla. Sivujen saavutettavuudesta voi ilmoittaa SAMKin viestintään.

SAMKin intranetistä ei löydy saavutettavuusselostetta eikä sivustolle ole tehty saavutettavuuden arviointia. Opiskelijoille tarkoitettussa BYOD-ohjeistuksessa ei mainita saavutettavuutta.

SAMKin oppimisympäristöt ja opetusmateriaalit ovat pääosin saavutettavia ja niitä kehitetään jatkuvasti. Henkilöstöä on perehdytetty digitaalisen saavutettavuuden vaatimuksiin, ja koulutustilaisuuksia on järjestetty.

Opiskelijat saavat perehdytyksen ja tuen digitaalisten oppimisympäristöjen käyttöön opintojen alussa. Opiskelijat voivat antaa palautetta digitaalisesta saavutettavuudesta opintojaksopalautteen kautta tai hyödyntämällä SAMKin yleistä palautekanavaa, ja toimintaa kehitetään sen pohjalta. Moodleen on tehty opetustiimikohtaiset opintojaksojen mallipohjat.

Opetusmateriaali, kuten e-kirjat, ovat saavutettavia. Niitä voidaan hyödyntää ruudunlukuohjelmilla tai erilaisilla sovelluksilla. Saavutettavuuskirjasto Celian asiakkaiksi rekisteröidään esim. lukemisesteisiä opiskelijoita. SAMKin Finnassa on ohjeita e-kirjojen saavutettavuuteen, ja linkit vievät Celian ohjeisiin. E-kirjat löytyvät SAMKin Finna-asiakasliittymän kautta. Finnan käyttöliittymästä on mahdollisuus antaa saavutettavuuspalautetta, ja käyttöliittymän saavutettavuudesta vastaa Kansalliskirjasto. Sivusto täyttää saavutettavuusvaatimukset osittain. EU:n esteettömyysdirektiivi, [Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta](#) sekä [Valtioneuvoston asetus eräiden digitaalisten palvelujen saavutettavuusvaatimuksista](#) määrittävät sähkökirjojen saavutettavuusvaatimuksia.

SAMKin julkaisusarjassa julkaistaviin raportteihin ja videoihin tehdään saavutettavuustarkistus, ja videot tekstitetään. Julkaisujen mallipohjaa käyttämällä saadaan tehtyä osittain saavutettavia julkaisuja, turkoosi väri ei vastaa saavutettavuuskriteereitä. Julkaisut jaetaan avoimesti Theseuksen kautta. Julkaisujen ja muidenkin tiedostojen mallipohjat ovat parhaillaan päivitettävänä, otetaan huomioon sekä uusi asiakirjastandardi että saavutettavuus.

Saavutettavuusvaatimukset koskevat myös opinnäytetöitä. Opinnäytetyön ohjaajille on järjestetty saavutettavuuskoulutusta. Theseuksen käyttöliittymän saavutettavuudesta vastaa Kansalliskirjasto, joka on myös arvioinut sen. Theseus täyttää kriittiset saavutettavuusvaatimukset, mutta ei ole kaikilta osin vielä vaatimusten mukainen. Käyttöliittymän saavutettavuuspuutteista voi ilmoittaa Kansalliskirjastoon. Opinnäytetyön tallenusohjeissa on saavutettavuusohjeet.

Celia on järjestänyt saavutettavuuskoulutuksia SAMKin henkilökunnalle.

Julkaisujen ja Finnan kautta tarjottavien verkkoaineistojen metatietoihin lisätään saavutettavuudesta kertovia huomautuksia.

Tavoite 2024–2025	Toimenpide 2024–2025	Tilanne
Opetuksessa käytettävien järjestelmien saavutettavuutta parannetaan.	Selvitetään SAMKin eri järjestelmien saavutettavuus, myös se kuka on vastuullinen ylläpitäjä, esim. eSamk ja ICT.	Vastuullinen ylläpitäjä edelleen pohdinnassa. Siirretään vuoden 2026 toimenpiteeksi.
	Toteutetaan opinnäytetöiden avoimen saatavuuden osalinjauksen tuomat toimenpiteet.	Osalinjaus on julkistettu 2.6.2024. Toimenpiteet mietittävänä opinnäytetyön kehittämisryhmässä, osalinjaus esitelty SAMKin johtoryhmälle.
Internet – ja intranet-sivujen saavutettavuus	Verkkosivujen saavutettavuuden puutteet korjataan yhdessä verkkosivutoimittajan kanssa. Intranet-sivustojen (Oiva, Into) saavutettavuus tarkistetaan ja lisätään saavutettavuusselosteet ja hakutoiminnallisuuksia parannetaan.	Internet-sivut uudistettu 2024, sivuston saavutettavuus on auditoitu ulkoisella taholla ja puutteet on kirjattu sivustolta löytyvään selosteeseen. Puutteita korjataan kehitystyön edetessä yhdessä sivuston toimittajan kanssa. Saavutettavuuspuutteet ovat luonteeltaan vähäisiä. Intranetien saavutettavuutta ei ole tarkastettu. Hakutoimintojen parantamista ei ole selvitetty.
Office-tiedostojen mallipohjien käyttöönotto uuden asiakirjastandardin pohjalta.	Uudistetaan julkaisujen mallipohja. Uudistetaan opinnäytetöiden mallipohja.	Tehty syksyllä 2024

BYOD-periaatteita noudattaen laitteistojen yhteistoiminnallisuuteen kiinnitetään huomiota.	Selvitetään, olisiko opiskelijatunnusten saamista mahdollista aikaistaa	Tällä hetkellä tukea tarjotaan vain Microsoft-tuotteille.
Huomioidaan EU:n esteettömyysdirektiivi 2025	Aineiston ja materiaalien hankinnoissa saavutettavuusvaatimusten täyttäminen otetaan yhdeksi hankintakriteeriksi.	
Tavoite 2026 Opetuksessa käytettävien järjestelmien saavutettavuutta parannetaan.	Toimenpide 2026 Selvitetään SAMKin eri järjestelmien saavutettavuus, myös se kuka on vastuullinen ylläpitäjä, esim. eSamk ja ICT.	Tilanne
Huomioidaan kesäkuussa 2025 voimaan astunut Digipalvelulaki.	Aineiston ja materiaalien hankinnoissa saavutettavuusvaatimusten täyttäminen otetaan yhdeksi hankintakriteeriksi. SAMKin julkaisujen metatietoihin merkitään saavutettavuustiedot.	
Office-tiedostojen mallipohjien käyttöönotto uuden asiakirjastandardin pohjalta.	Opinnäytetyön ja julkaisujen mallipohjat päivitetään.	Julkaisujen mallipohja päivittämättä, opinnäytetyön mallipohja päivitetään alkuvuodesta 2026.
Intranet-sivustojen (Oiva, Into) saavutettavuus tarkistetaan ja lisätään saavutettavuusselosteet ja hakutoiminnallisuuksia parannetaan.		

7 Opetus ja oppiminen

7.1 Kriteerit

- Opetushenkilöstöllä on riittävä osaaminen saavutettavan opetuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.
- Opetuksessa käytetään monipuolisia opetusmenetelmiä.
- Oppimisympäristöt ja opetusmateriaalit ovat saavutettavia ja tarkoituksenmukaisia. Oppimisympäristöllä tarkoitetaan fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja digitaalista ympäristöä.
- Opiskelijat saavat tukea opiskelutaitojensa kehittämiseen.
- Opiskelijoiden yksilölliset tarpeet otetaan huomioon henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa (HOPS).
- Arvioinnissa käytetään monipuolisia ja monenlaisille oppijoille soveltuvia arviointimenetelmiä.
- Saavutettavuus on huomioitu korkeakouluharjoittelussa ja työnantajien kanssa tehtävässä yhteistyössä.

7.2 Nykytila

Koulutuksen periaatteet määritellään tutkintosäännössä ja sitä täydentävissä menettelyohjeissa sekä opetus- ja toteutussuunnitelmissa. Pedagogisen saavutettavuuden perustekijöitä ovat fyysisten ja verkko-oppimisympäristöjen saavutettavuus ja esteettömyys. SAMKin opetuksessa ja arvioinnissa pyritään huomioimaan erilaiset oppijat ja oppijan yksilöllisen tuen tarve, mutta tämä ei kuitenkaan ole systemaattista koko korkeakoulussa. Erilaisia oppijoita tuetaan opiskelutaitojen kehittämisessä, ja opintojaksoilla tarjotaan vaihtoehtoisia suoritustapoja mahdollisuuksien mukaan. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittymisen suunnitelma (HOPS), jossa pyritään huomioimaan opiskelijan mahdolliset yksilölliset tarpeet. Opettajatutor toimii ryhmä- ja HOPS-ohjaajana ja pitää säännöllisesti yhteyttä opiskelijoihinsa. Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kanssa käydään henkilökohtainen ohjauskeskustelu, myöhempien vuosikurssien opiskelijoiden kanssa ohjauskeskustelu käydään tarpeen mukaan. Tutoroinnin resursseja on lisätty edelliseen vuoteen verrattuna. Opettajatutoreiden lisäksi SAMKin opinto-ohjaajat ovat opiskelijoiden käytettävissä erilaisissa opiskeluun ja urasuunnitteluun liittyvissä kysymyksissä sekä haasteellisissa opiskelu- ja elämäntilanteissa. Erityisopettaja auttaa opiskelijaa silloin, kun opiskelu ei suju ja on tarve oppimisen vaikeuksien vuoksi yksilöllisille järjestelyille opiskelussa. Opiskelija saa tukea ja ohjausta harjoittelujaksoilla. Urasuunnitteluun ei ole tarjolla omia palveluita, mikä nähdään kehittämiskohteena.

Tavoite 2024–2025	Toimenpide 2024–2025	Tilanne
Opettajien pedagoginen osaaminen saavutettavien opintojaksojen suunnittelussa ja toteutuksessa lisääntyy kaikilla osaamisalueilla	Osaamismerkki-koulutukset opettajille ja muulle henkilökunnalle Alakohtainen räätälöity verkkopedagogiikan tuki? Opinnäytetyön HelpDesk	Opettajille on tarjottu ja he myös ovat suorittaneet koulutusta, johon sisältyy saavutettavan opintojakson suunnittelua ja saavutettavuuden huomioonottamista opetuksessa mm. osaamismerkkikoulutukset Saavutettavuuden, inklusion ja yhdenvertaisuuden tukeminen sekä Yhteisöllisyys ja vuorovaikutus SharePointissa avattu PedaPoint, jossa aineistoja opettajien käyttöön mm. pedagogiikkaan ja ohjaukseen liittyen
Tutoroinnin asemaa opiskelijan joustavan ja henkilökohtaisen opintopolun tukemisessa vahvistetaan	Tutoroinnin aseman tarkastelu työaikasuunnittelussa	Opettajana SAMKissa Ohjauksen käsikirja Digivision lokalisoidut koulutukset (3 opintojaksoa) Opettajille suunnattuja opintojaksoja on tulossa lisää 2024–2025: ohjauksen osaamismerkki
Opiskelijan tukipaletti pulmaa aiheuttavien opintojen suorittamiseen.	Kirjoittamisen tukipajat, opinnäytetyö-teemapajat, helpotetut kieliopinnot ja erityisopettajan kanssa sovittavat järjestelyt.	Kieliopinnot kehitetty: syksyllä tarjolla helpotettu ruotsi Kirjoittamisen tuki vahvaa Opinnäytetyön tekemisen tueksi toteutetut työpajat KirjastoMoodle, Telakka

Tavoite 2026	Toimenpide 2026	Tilanne
Saavutettavan pedagogiikan toteutuminen ylläpitäen	Osaamismerkkikoulutusten toteuttaminen ja saaminen osaksi opettajien koulutusresurssia Saavutettavuusteemat yhteisissä tilaisuuksissa Saavutettavuus osana korkeakoulupedagogista kehittämistyötä sisäisissä koulutuksissa	
Saavutettavampi opiskelu opiskelijan näkökulmasta	Tentti-aikojen pidentäminen kaikkien osalta, joten erillisiä päätöksiä ei tarvita Nykyisten eri tahojen toteuttamien tukipajojen ja muiden tukimuotojen toiminnan jatkaminen ja kehittäminen Uudistuvat opetussuunnitelmat ja lisääntyvä korkeakoulujen yhteistyö Saavutettavat oppimisympäristöt (kts. digitaalinen ja fyysinen saavutettavuus)	

8 Tuki ja ohjaus

8.1 Kriteerit

- Opiskelija saa tarvitsemaansa tukea ja ohjausta kaikissa opintojensa vaiheissa.
- Opiskelija saa tukea ja tietoa opintojensa suunnitteluun.
- Opiskelijalla on mahdollisuus saada yksilöllisiä järjestelyjä koko opiskelujensa ajan.
- Opetushenkilöstön ja tukipalveluiden yhteistyö edistää korkeakoulun saavutettavuutta.

- Saavutettavuus on huomioitu kansainvälisessä harjoittelussa ja opiskelijavaihdossa.
- Korkeakoulu tarjoaa riittävästi opiskelijoiden hyvinvointia tukevia palveluita.
- Opiskelijakunta tukee saavutettavuuden edistämistä.
- Saavutettavuus otetaan huomioon kirjaston palveluissa.

8.2 Nykytila

Tukea ja ohjausta antavat SAMKissa monet eri tahot, eivät vain opetushenkilöstöön kuuluvat. Tukea tulee antaa eri tilanteissa ja sen vuoksi tuen tarjoajat vaihtelevat. Tukea ja ohjausta tarjoavat mm. opiskelijakunta, opinto-ohjaajat, erityisopettaja, liikunnan toimijat ja opiskelijakunnan työntekijät ja tutorit sekä seurakunnan oppilaitostyöntekijät ja YTHS. Myös kansainvälisyyspalveluista sekä kirjastopalveluista vastaava henkilökunta ja opintotoimiston opiskelijapalveluneuvojat ohjaavat ja tukevat opiskelijaa.

Tuella ja ohjauksella mahdollistetaan opintojen sujuminen ja edistetään opiskelijan ja koko yhteisön hyvinvointia. SAMKissa tutkinto-opiskelijan on mahdollisuus saada erityistä tukea opintoihin sairauden, vamman tai muun vastaavan oppimisen esteen vuoksi asiantuntijalausunnan perusteella koko opintojen ajan. SAMKissa opiskelijakunnalla ja ainejärjestöillä on myös häirintäyhdyshenkilöitä, jota kautta jokainen opiskelija voi ilmoittaa kokemastaan häiriöstä ja epäkohdasta.

SAMKissa on opiskelijaohjausta ja yksilöllisen tuen järjestelyitä koskevat menettelyohjeet, joiden mukaisesti toimitaan opiskelijan opintojen eri vaiheissa. Opiskelijoiden yksilöllisen tuen prosessia on päivitetty. Opiskelijoiden hyvinvointiin on panostettu ja hyvinvointipalveluja on systemaattisesti kehitetty ja vahvistettu yhteistyössä opiskelijakunta SAMMAKKOn kanssa. Saavutettavuuden vaatimukset on huomioitu hyvin kirjaston toiminnassa, ja opiskelijoiden on mahdollista saada yksilöllistä ohjausta kirjastopalvelujen käytössä. Opiskelijat saavat tukea ja tietoa opintojen suunnitteluun.

SAMKin ja ministeriön väliseen tulossopimukseen on kirjattu, että "SAMK lisää mahdollisuuksia monipuoliseen opiskelija- ja harjoitteluliikkuvuuteen erilaiset opiskelijaprofiilit huomioiden.". SAMKin kansainvälisyyspalvelut on vuonna 2025 osallistunut OPS-työhön ja pyrkinyt lisäämään kansainvälisyysmahdollisuuksien näkyvyyttä opetussuunnitelmissa. Kansainväliseen vaihtoon lähteville opiskelijoille järjestetään ohjausta ja valmennusta myös saavutettavuusasioista ennen vaihtoa (suomeksi ja englanniksi). Heidän on mahdollista saada lisätukea Erasmus+ ohjelmasta. Myös SAMKin ulkomaisilla partnerikorkeakouluilla on tarjolla tukea erityistarpeita omaaville opiskelijoille ja näistä mahdollisuuksista kerrotaan vaihtoinfoissa ja palautetta kerätään sekä SAMKin toimesta, että Erasmus+ vaihdoissa komission toimesta ja palveluita ja neuvontaa kehitetään palautteen pohjalta. Erasmus+ ohjelmaa on tehty saavutettavammaksi lisäämällä ohjelman digitalisaatiota jo vuodesta 2021 lähtien.

Tavoite 2024–2025	Toimenpide 2024–2025	Tilanne
Tehdään kansainvälistymismahdollisuudet saavutettaviksi kaikille	Tiedon lisääminen ja selkeyttäminen opiskelijoiden intranetissä suomeksi ja englanniksi mm. Erasmus+ ohjelman lisäapurahoista niille, joilla muita vähemmän mahdollisuuksia lähteä vaihtoon	Matkailun opinnäytetyö someviestinnän hyödyntämisestä liikkuvuuden ja siitä tiedottamisen lisäämiseksi valmistunut syksyllä 2025.
Tavoite 2026	Toimenpide 2026	Tilanne
Tutoroinnin osaamismerkkin suorittaneiden määrän lisääminen	Osaamismerkkin markkinointi tutoreille ja opetuspäälliköille	
Kansainvälistymismahdollisuuksien saavutettavuuden lisääminen	Mainosvideo vaihtoon lähdöstä - infoa myös videomuodossa Kv-osaamismerkki näkyvyyden ja tunnustuksen lisäämiseksi (Moodle-kurssi, jossa lähtö- ja paluorientaation asioita, kansainvälisyysosaamisen sanoittamista, vaihtojakson lisäämien työelämätaitojen sanoittamista, ym) Tietoa kansainvälistymismahdollisuuksista someen opiskelijoiden käyttämiin palveluihin Sopivien liikkuvuusmuotojen ja partnerikorkeakoulujen kartoittaminen tutkinto-ohjelmittain	Mainosvideo valmis Liikkuvuuden markkinointisuunnitelmaa tehty yhdessä viestinnän kanssa talvella 2025.

9 Viestintä

9.1 Kriteerit

- Korkeakoulun viestintä edistää yhdenvertaisuutta ja moninaisuutta
- Korkeakoulun henkilöstön viestintä on saavutettavaa
- Saavutettavuus otetaan huomioon verkkosivujen suunnittelussa, materiaalien julkaisemisessa ja sosiaalisen median käytössä
- Viestinnän strategisessa suunnittelussa ja ohjeistuksessa otetaan huomioon saavutettavuus
- Henkilöstöllä on riittävät resurssit ja voimavarat saavutettavan viestinnän toteuttamiseen ja kehittämiseen
- Viestinnän saavutettavuutta arvioidaan systemaattisesti osana korkeakoulun laadunvarmistusta

9.2 Nykytila

SAMKin viestintä on saavutettavaa ja siinä huomioidaan ihmisten moninaisuus sekä yhdenvertaisuus. Saavutettava viestintä on pieniä, mutta merkityksellisiä tekoja: Viestinnän oikea- ja selkokieleisyys, kaksikielisyys, teknisen saavutettavuuden toteutuminen, riittävät kontrastit, tekstitykset ja tekstivastineet.

Saavutettavuuteen kannattaa panostaa, koska se on asiakaslähtöistä suunnittelua, joka ottaa huomioon erilaiset tilanteet ja tarpeet. Saavutettavuus parantaa kaikkien käyttökokemusta ja lisää kilpailuetua.

Saavutettavan viestinnän käytäntöjä on koottu henkilöstölle SAMKin intranettiin:
<https://into.samk.fi/palvelut/viestinta/#saavutettavuus>

Viestintä, ohjeet, materiaalit sekä perehdytys ovat saatavilla tarvittaessa myös englanniksi. Intranetistä on englanninkielinen versio. Ulkoisen auditoijan antamien havaintojen myötä saavutettavuutta on parannettu edelleen.

Tavoite 2024–2025	Toimenpide 2024–2025	Tilanne
SAMKin viestintä on saavutettavaa ja siinä huomioidaan ihmisten moninaisuus sekä yhdenvertaisuus	SAMKin eri materiaaalipohjien saavutettavuus selvitetään ja pohjista tehdään saavutettavia. Some-julkaisuissa huomioidaan saavutettavuus.	SAMK PP tarkistettu ohjelman saavutettavuustarkastuksella ja tuotettu saavutettava PP-pohja. Uusitaan keväällä 2026. Canva-pohjat (TKI ottanut käyttöön syksyllä 2025, laajennetaan SAMK-tasolle)

SAMKin viestintä on saavutettavaa ja siinä huomioidaan ihmisten moninaisuus sekä yhdenvertaisuus	Viestintää tuotetaan kaksikielisesti ja siinä pyritään selkokieliisyyteen.	Seurataan ja huomioidaan aktiivisesti.
SAMKin viestintä on saavutettavaa ja siinä huomioidaan ihmisten moninaisuus sekä yhdenvertaisuus	SAMKin markkinointikuvissa huomioidaan ihmisten moninaisuus. Kuvamateriaalissa huomioidaan myös kulttuurierot ja esimerkiksi eri kulttuurien sensitiivisyys tietynlaiseen pukeutumiseen.	Asiaa korostettu ja ohjeistettu entisestään (mm. kuvausten pukukoodi) ja kuvattavien hankinta. Haasteita saada moninaista porukkaa kuvattavaksi.
Tavoite 2026	Toimenpide 2026	Tilanne
Saavutettavuus, yhdenvertaisuus ja moninaisuus vakiinnutetaan osaksi kaikkea SAMKin viestintää.	Vakiinnutetaan saavutettavan viestinnän käytännöt (esim. tekstitykset, kontrastit, tekstivastineet, selkeä kieli) osaksi arjen viestintää. Pidetään yllä henkilöstön osaamista ja tietoisuutta (koulutus). Arvioidaan saavutettavuutta säännöllisesti ja päivitetään tarvittaessa ohjeita ja tarkistuslistoja. Muistutetaan henkilökuntaa käytänteistä.	
Ihmisten moninaisuuden ja yhdenvertaisuuden huomioiminen eri kanavissa.	Jatketaan saavutettavuuden ja moninaisuuden tarkistamista verkkosisällöissä ja some-julkaisuissa ym. digitaalisissa kanavissa. Jaetaan hyviä käytäntöjä.	
Moninaisuuden ja saavutettavuuden vahvistaminen markkinointiviestinnässä.	Kuvamateriaaleissa tuodaan esiin ihmisten ja oppimisympäristöjen moninaisuutta. Uusitaan materiaaleja saavutettavammaksi.	Ed. haasteita saada erilaisia henkilöitä kuvattavaksi.

10 Opiskelijavalinnat

10.1 Kriteerit

- Korkeakoulun opiskelijavalintaprosessi toteutuu saavutettavalla tavalla
- Opiskelijavalintaa koskevat tiedot ovat hakijalle saavutettavia
- Yksilöllisiä järjestelyjä tarvitsevat hakijat huomioidaan valintakoejärjestelyissä
- Opiskelijavalinnan tulokset ovat saavutettavassa muodossa

10.2 Nykytila

Opiskelijavalintojen päävalinnat toteutetaan kahdesti vuodessa

1. suomenkieliseen tutkintokoulutukseen korkeakoulujen yhteishauilla
2. vieraskieliseen tutkintokoulutukseen osin valtakunnallisia valintatapoja hyödyntävillä korkeakoulujen yhteishauilla ja osin SAMKin omia valintakokeita ja -kursseja käyttävien koulutusten erillishauilla
3. toisen asteen väyläopintoja suorittaneiden osalta erillishauilla ja
4. siirto-opiskelijoiden osalta siirtohauilla.

Avoimen amk:n opintojen suorittamiseen perustuvat opiskelijavalinnat toteutetaan jatkuvilla hauilla. Lisäksi vieraskielisten tutkintokoulutusten hakuja toteutetaan suoritettujen opintojen perusteella rajatuille kohderyhmille omilla erillishauilla.

SAMKin sivuilla ja Opintopolussa olevan opiskelijavalintaa ja opintoja koskevan tiedon yhtenäistäminen toteutui vuoden 2024 verkkosivu-uudistuksen myötä varsin hyvin, kun suurin osa Opintopolun toteutus- ja hakukohdetiedoista siirtyy SAMKin sivuille automaattisesti, joten Opintopolun tietojen pitäminen ajan tasalla riittää SAMKin hakusivujen pitämiseen pääosin ajan tasalla.

SAMKin haku- ja valintaprosessit toteutetaan Opetushallituksen tarjoamaa Opintopolku-palvelua hyödyntäen koko korkeakoulusektoria koskevien, ammattikorkeakoulujen kesken sovittujen tai SAMKin sisällä tarkasti ohjattujen käytäntöjen mukaisesti saavutettavalla tavalla. Yksilöllisiä järjestelyjä tarvitsevat hakijat huomioidaan valtakunnallisten valintakokeiden järjestelyissä, mutta SAMKin omiin valintakokeisiin ja -kursseihin yksilöllisiä järjestelyjä ei ole tarjolla. Opiskelijavalinnan tulokset julkaistaan Opintopolku-palvelussa ja lähetetään sähköpostitse hakijoille tiedoksi. Uudet opiskelijat ohjataan tulosviestien avulla SAMKin opintojen aloittamista käsitteleville infosivuille, ja lisäksi kansainvälisille opiskelijoille on tarjolla tietoa esimerkiksi oleskeluluvan hakemisesta, opiskelija-asumisesta, opintojen aloittamista edeltävistä infotilaisuuksista ja orientoivista opinnoista.

Tavoite 2024–2025	Toimenpide 2024–2025	Tilanne
SAMKin opiskelijavalintojen kaikkien toteutustapojen kaikissa vaiheissa toteutuvat opiskelijavalinnan saavutettavuuden vaatimukset.	Opintopolussa ja SAMKin sivuilla olevan, opiskelijavalintaa ja opintoja koskevan tiedon yhdenmukaistamisen. Nykyisin tiedoissa on eroja, joita ei voi perustella.	Tiedot on yhdenmukaistettu verkkosivu-uudistuksen myötä niin laajasti kuin mahdollista: SAMKin sivuille haetaan kuvaustiedot Opintopolusta automaattisesti, käsin täydennettävää on melko vähän.
Tavoite 2026	Toimenpide 2026	Tilanne
Valmistellaan SAMKiin joustavaa tutkinto-opiskelua edistäviä haku- ja valintamenettelyjä.	Tarkastellaan usean tutkinto-ohjelman yhteisen sisäänoton toteuttamismahdollisuuksia eri osaamisalueilla ja osaamisalueiden kesken ja suunnitellaan niihin liittyvät hakeutumisen ja opintojen suorittamisen prosessit aikaisintaan vuonna 2027 toteutettavia opiskelijavalintoja varten.	

11 Suunnitelman toteuttaminen ja toteuttamisen arviointi

Opetuksen vararehtorin johdolla johtoryhmä vastaa suunnitelman toteuttamisesta kokonaisuutena. Kunkin osa-alueen vastuuhenkilöt vastaavat suunnitelman toteuttamisesta omalla osa-alueellaan ja jokainen SAMKin työntekijä ja opiskelijakunta SAMMAKKOn toimija ottaa suunnitelman tavoitteet huomioon omassa tehtävissään.

Lähteet

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2021. Kohti saavutettavampaa korkeakoulutusta ja korkeakoulua. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021:35.

Esteetöntä opiskelua korkeakouluissa -verkosto. 2019. Saavutettavuuskriteeristö. Väline korkeakoulun saavutettavuuden arviointiin. Esteetön opiskelu korkea-asteen oppilaitoksissa -hankkeen loppuraportti.

Suunnitelma
2.6.2026

Julkinen

puh. +358 2 620 3000
www.samk.fi